

БАТЬКІВЩИНА

РІК ВИД. III.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
ДІМІНІ + НЕДІЛЯ, 9. III. 1947 р. + ІТАЛІЯ

ЧИСЛО 10 (72)

В. Мусяєнко

НАУКА ШЕВЧЕНКА

Писати про Шевченка після всього того, що написано про його творчу спадщину, нелегко. І все ж хочемо нагадати тут, з нагоди традиційних Шевченкових днів, деякі риси його творчості, які зробили "Кобзаря" другим по Євангелії настільною книгою кожного свідомого українця.

У творах Шевченка є якийсь чар, що непере-
можно манить до себе, примушує заглиблюватися у наше минуле та й у майбутнє поглядати; цей чар витискає слези захоплення, підіймає на чин самоосвіти.

Саме цей чар Шевченкових поезій поставив його поруч найвидатніших мислителів світу, зробив його найбільш улюбленим поетом України.

В чому ж цей чар?

Шевченко жив і творив у часи найчорнішої реакції в Україні. хоч саме тоді слов'янофільські ідеї

містично:

"А діждемось таки колись!"

А для того, щоби прийом наш Вашингтон, не сміємо мовчки чекати на нього, не сміємо, силляви руки, чекати на визволення з неволі. З далеких уральських степів поет запевнював, що

"Погаю дуже, страх погаю
В оній пустині продавати;
А ще погаємо в Україні
Двигитись, плакати і мовчати."

Ворог жорстокий і неможливий. З ним не може бути ніяких компромісів. Нема чого дурити себе надією на мирну співпрацю з ним і нарікати, що Бог не дає волі,

"... бо краще омурати"

Блаженний муж на лукаву
Не витупає раду,
І не стане на путь злого,
І з люті не сяде;
А в законі Господньому
Серце його й вода
Навчачься; і стане він,
Як на добрім полі,
Над водою посажене,
Древо зелене,

1814-1861

Плодом журить: чий і муж той
В добрі своїм спій.
А лукавця, нечестивця,
І смід пропадає.
Як той попіл над змелом
Вітер розмиває.
І не ветануть з праведними
Злії з домовни:
Діла добрих осмелять, а
Діла злих загинуть.

"Псалми Давидові", 1

набирали розголосу, захоплювали краї уми, коли прикладом для борців за волю були молоді американські З'єднані Держави, коли кріпацтво одверто називалося пережитком, негідним людям. Поет, без систематичної освіти, по-своєму сприймав усі ці думки й впливав у віршах свої мрії, свої прагнення, свою душу.

А була це велика душа! Це було велике серце, що билось разом з мільйонами сердець українських для України. "Україна понад усе", понад особисті симпатії, понад особисті користи, навіть ... понад Бога самого! - це керівний мотив Шевченкової Музи.

Найніжнішими словами, не жалючи епітетів, описує поет красу рідного краю, найкращі традиції свого народу, рідуче відкидаючи все чуже, вороже, втілення всього зла - це москаль, пай, хид, цар, тобто ті, що гнобили народ. А до власних перекинчиків сарказм поета безмежний.

Багато сумного, невідрадного бачив і пережив поет. Та це не воля його віри живої, віри в Добро, Правду, Людськість. Жого б хаху, якого б суму, гора не змалював поет, висновок один: Правда переможе, вона не може не перемогти. бо інакше

"... сонце стане
І осквернену землю спалить!"

Бачучи недолі свого народу, беззаконні звички панів і урядовців, поет в одній записує:

"... коли
Ми діждемось Вашингтона,
З новим і праведним законом?"

Та твердо вірив він у його прихід, бо закінчував опти-

Себе таки, себе самого,
Ніх з ворогом по-правді бити
І воу нарікати на Бога!"

Мирним шляхом волі не вибороти; поодинокі зусилля приречено згоря на нещадчу!

"... щоб збудити
Хиренну волю, треба миром,
Громадов оух отадити
Та добре вигосерити ооциру..."

Треба бути стійким, любим правду і добро,

"... добре жить
Тому, чия душа і душа
Добро навчилася любити..."

Глибоким призириством віс з поезії Шевченка до тих земляків, що пішли на службу нацистській, і поет воіст горітій найгірші страждання, навіть найсильше з них - розлуку з Україною, але твердо закликає

"... не продамо нікому
В наймі не наймуся."

Який докір сучасним корнійчукам, тичинам, рильським і їм подібним!

Поет не має власного життя. Йому байдуже, до буде з ним. Він боється лише,

"Як Україну злії люди
Прислать лукаві і в оєні
Їх оокрадену збудити..."

